

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Recomandărilor pentru prevenirea și reducerea toxinelor *Fusarium* în cereale și produse din cereale

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Recomandărilor pentru prevenirea și reducerea toxinelor *Fusarium* în cereale și produse din cereale a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Subdiviziunea: Direcția siguranța alimentelor

Persoana responsabilă: Platon Valentina – consultant

Date de contact: e-mail: valentina.platon@maia.gov.md, tel. 022 503 951

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Sursa proiectului: proiectul este elaborat ca urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014.

Temeiul legal:

În temeiul pct. 33¹ din Hotărârea Guvernului nr. 724/2024 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare.

Proiectul de Ordin cu privire la aprobarea Recomandărilor pentru prevenirea și reducerea toxinelor *Fusarium* în cereale și produse din cereale vine întru executarea acțiunii nr. 70 Clusterul 5, Anexa A din Programul Național de Aderare pentru anii 2025-2029, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 306/2025.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Problema care a impus elaborarea Proiectului de Ordin este riscul plasării pe piață a produselor alimentare neconforme, precum și riscul afectării sănătății publice, în urma contaminării cerealelor și produselor din cereale cu toxine *Fusarium*.

Părțile interesate afectate:

1. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) – responsabilă pentru efectuarea controalelor oficiale pentru stabilirea prezenței contaminanților în produsele alimentare
2. Operatorii (agricultorii și procesatorii de produse agricole) din industria alimentară – responsabili pentru asigurarea pieței cu produse conforme.
3. Consumatorii finali – cetățeni de toate vârstele, ce sunt expuși riscului toxicologic.

Cadrul normativ privind siguranța alimentelor în domeniul agroalimentar și anume prevenirea și reducerea contaminării cu toxină *Fusarium* în cereale și în produsele pe bază de cereale este reglementat de acte legislative și normative, inclusiv legi, Hotărâri de Guvern și proceduri specifice ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), precum Legea nr. 422/2023 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor și Hotărârea Guvernului nr. 42/2020 pentru aprobarea Cerințelor privind utilizarea durabilă a produselor de uz fitosanitar. Cu toate acestea, se remarcă unele deficiențe în cadrul normativ, care nu asigură o aliniere completă cu standardele Uniunii Europene.

În cadrul Programului de monitorizare și supraveghere în domeniul siguranței și calității produselor alimentare de origine nonanimală pentru anul 2025 al ANSA, la compartimentul „Contaminanți”, sunt incluse micotoxinele, respectiv: aflatoxine, ocratoxina A, patulina, deoxinivalenol, zearalenonă, fumonisine, toxinele

T-2 și HT-2. Dintre acestea, deoxinivalenolul, zearalenona, fumonisinele și toxinele T-2 și HT-2 sunt micotoxine produse de fungi din genul *Fusarium*, fiind de interes major în contextul contaminării cerealelor.

Prevederile proiectului de Ordin vin să asigure realizarea principiului pct. 33¹ a Hotărârii Guvernului nr. 724/2024 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare, care prevede:

33¹ Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare aprobă recomandări de monitorizare a unor contaminanți din produsele alimentare, în vederea colectării de date informaționale pentru evaluarea riscurilor prezentate de acestea în alimente.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul principal al intervenției este stabilirea unui sistem de recomandări pentru prevenirea și reducerea contaminării cu toxină *Fusarium*.

De asemenea, obiectivele includ asigurarea siguranței alimentelor, asigurarea unui nivel ridicat de sănătate publică, responsabilizarea operatorilor din sectorul alimentar, asigurarea aplicării legislației alimentare, asigurarea conformității dintre legislația Uniunii Europene și legislația Republicii Moldova, și facilitarea comunicării între reprezentanții autorității competente și operatorii din sectorul agroalimentar.

Se preconizează:

- asigurarea unui nivel ridicat de sănătate publică;
- asigurarea unui nivel ridicat al inofensivității produselor alimentare
- prevenirea și supravegherea plasării pe piață a produselor neconforme

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul dat stabilește anumite recomandări pentru prevenirea și reducerea contaminării cu toxină *Fusarium*, în scopul protejării sănătății publice, siguranței alimentare și sporirii siguranței consumatorilor. Printre prevederile principale și elementele de noutate se regăsesc:

- Asigurarea respectării legislației alimentare
- Reducerea la minimum a contaminării cu micotoxine
- Stabilirea factorilor care pot duce la dezvoltarea și producerea de toxine
- Stabilirea procedurilor pentru gestionarea corespunzătoare a culturilor de cereale

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Prezentul Ordin intră în vigoare la expirarea a 12 luni din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prevederile prezentului proiect au impact pozitiv asupra sănătății publice, a siguranței alimentelor și a protecției consumatorilor, prin prevenirea contaminării produselor alimentare și asigurarea conformității produselor cu legislația în vigoare.

Restructurări la nivel instituțional nu se prevăd. Implementarea Recomandărilor pentru prevenirea și reducerea toxinelor *Fusarium* în cereale și produse din cereale se va realiza în limitele atribuțiilor instituționale deja stabilite.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

<p>Implementarea proiectului nu necesită alocarea unor costuri suplimentare, întrucât cheltuielile estimative aferente punerii în aplicare a prevederilor acestuia sunt integral acoperite din resursele financiare deja aprobate în bugetul de stat.</p>
<p><i>4.3. Impactul asupra sectorului privat</i></p>
<p>Impactul asupra sectorului privat se remarcă prin responsabilizarea operatorilor din sectorul agroalimentar care poartă răspundere pentru implementarea principiilor actuale pentru prevenirea și reducerea toxinelor de <i>Fusarium</i>. Implementarea recomandărilor poate genera efecte economice pozitive pe termen mediu și lung, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reducerea riscului de contaminare a cerealelor și a refuzurilor la comercializare și export; • diminuarea pierderilor de recoltă și a neconformităților privind siguranța alimentelor; • îmbunătățirea calității producției agricole; • creșterea competitivității cerealelor moldovenești pe piețele interne și externe.
<p><i>4.4. Impactul social</i></p>
<p>Prevederile prezentului proiect au impact pozitiv asupra sănătății publice, a siguranței alimentelor și asupra sănătății și bunăstării plantelor având în vedere că vor fi monitorizate prevenirea și reducerea toxinelor <i>Fusarium</i> în cereale și produse din cereale.</p>
<p><i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i></p>
<p>Impactul asupra datelor cu caracter personal nu a fost analizat, deoarece Proiectul de Ordin nu are incidente normative asupra acestui subiect.</p>
<p><i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i></p>
<p>Impactul asupra echității și egalității de gen nu a fost analizat, deoarece Proiectul de Ordin nu are incidente normative asupra acestui subiect.</p>
<p><i>4.5. Impactul asupra mediului</i></p>
<p>Un impact pozitiv semnificativ constă în reducerea poluării biologice, prin limitarea răspândirii fungilor și a micotoxinelor. Pe termen scurt și mediu, acest lucru contribuie la îmbunătățirea calității produselor agricole și la reducerea riscurilor pentru sănătatea umană și animală. Pe termen lung, controlul eficient al contaminării biologice poate duce la o utilizare mai responsabilă a terenurilor și la diminuarea pierderilor din lanțul alimentar. Un alt efect pozitiv este diminuarea deșeurilor agricole, realizată prin prevenirea contaminării culturilor. Aceasta susține principiile economiei circulare, deoarece reduce cantitatea de produse compromise care ar trebui eliminate. În plus, eficientizarea producției contribuie indirect la reducerea presiunii asupra resurselor naturale, prin valorificarea mai bună a materiilor prime.</p> <p>Cu toate acestea, există și efecte negative importante. Utilizarea intensivă a fungicidelor poate avea consecințe asupra biodiversității, afectând organismele non-țintă și dezechilibrând ecosistemele. Pe termen lung, aceasta poate contribui la apariția rezistenței antimicrobiene, ceea ce reduce eficiența tratamentelor și necesită doze mai mari sau substanțe mai agresive. De asemenea, activitățile de uscare, depozitare controlată și procesare implică un consum suplimentar de resurse, în special apă și energie. Acest lucru influențează negativ performanța energetică și poate duce la creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, în funcție de sursa energiei utilizate. Pe termen mediu și lung, aceste procese pot amplifica amprenta de carbon a sistemului agricol.</p>
<p><i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i></p>
<p>Nu s-au identificat alte impacturi.</p>
<p>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</p>

Proiectul de Ordin este elaborat ca urmare a angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, în conformitate cu *art. 68 din Capitolul 12 (Agricultura și dezvoltarea rurală) din Titlul IV din Acordul de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova.*

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect stabilește un cadru legislativ unic pentru monitorizarea, prevenirea și reducerea contaminării cu micotoxine produse de fungi din genul *Fusarium* în cereale și produse din cereale, în vederea asigurării conformității cu legislația Uniunii Europene pe întreg lanțul agroalimentar. Legislația Uniunii Europene care este transpusă prin prezentul proiect prevede recomandări detaliate care trebuie respectate și care impun competențe speciale și mijloace specifice pentru implementarea bunelor practici agricole.

Prezentul proiect de Ordin cu privire la prevenirea și reducerea toxinelor *Fusarium* în cereale și produse din cereale, transpune:

- Recomandarea Comisiei din 17 august 2006 privind prevenirea și reducerea toxinelor *Fusarium* în cereale și produse din cereale, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 234 din 29 august 2006, CELEX: 32006H0583.

Gradul de compatibilitate a actelor UE cu proiectul în cauză este reflectat în tabelul de concordanță elaborat conform prevederilor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ național secundar de implementare a Hotărârii Guvernului nr. 724/2024 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți din produsele alimentare și este elaborat în temeiul pct. 33¹ a hotărârii prenotate, care prevede:

33¹ Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare aprobă recomandări de monitorizare a unor contaminanți din produsele alimentare, în vederea colectării de date informaționale pentru evaluarea riscurilor prezentate de acestea în alimente.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Întru respectarea art. 9 al Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional Anunțul de inițiere a elaborării a fost publicat la compartimentul Transparență decizională:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-ordin-cu-privire-la-prevenirea-si-reducerea-toxinelor-fusarium-in-cereale-si-produse-di/16562>

Întru respectarea cu art. 11 alin. (2²) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, va fi publicat Anunțul de consultare.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul se supune expertizei de compatibilitate cu legislația UE și susținut de către Centrul de Armonizare a Legislației.

În conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul se va supune expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Prezentul proiect reprezintă cadrul normativ național secundar de implementare a Hotărârii Guvernului nr. 724/2024 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind nivelurile maxime pentru anumiți contaminanți

din produsele alimentare și este elaborat în temeiul pct. 33¹ a hotărârii prenotate.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului în cauză se va efectua din bugetul de stat în limita mijloacelor alocate pentru activitatea ANSA și nu necesită mijloace financiare suplimentare.

Secretar de Stat

Tatiana NISTORICĂ

Ex.: Platon Valentina

Tel. 022 503 951